

Ką išties slepia Seimo narių apkaltos?

Kone kasdien viešai minimos Seime inicijuojamos apkaltos parlamentarams Linui Karaliui ir Aleksandrui Sacharukui, kitų parlamentarų vaizdingi posakiai ir nuolat rašomi kolegiški skundai jau keletą mėnesių audrina visuomenę ir kelia daugybę klausimų. Nejaugi mūsų šalies įstatymų leidėjai neturi rimtesnės veiklos? Kodėl vieniems norisi elgtis nemoraliai, o kitiems - preciziškai rūpintis nemoralijų etika? Kas darosi su mūsų Seimu? Galbūt nuolatiniai skundai ir apsižodžiovimas slepia kur kas rimtesnes problemas?

Apie tai prie ŽALGIRIO NACIO-NALINIO PASIPRIEŠINIMO JU-DĖJIMO inicijuoto apskritojo stalo diskutavo šiemet Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas Algimantas SALAMAKINAS, Lietuvos advokatūros advokatų tarybos pirmininkas Leonas Virginijus PAPIRTIS, Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos kunigas Elijas Anatolijus MARKAUSKAS ir politologas Lauras BIELINIS. Diskusiją vedė žalgirietis Gediminas JAKAVONIS.

A.SALAMAKINAS: Kodėl tiek daug šnekama, rodoma apie Seimo Etikos ir procedūrų komisiją, apie Seimo narių prasižengimus? Aš būčiau už tai, kad mūsų posėdžiai būtų uždari, tada galbūt mažiau visa tai būtų rodoma. Tačiau žiniasklaida domisi ir mes negalime pažeisti Visuomenės informavimo įstatymo. Jeigu jų interesas rodyti, tai yra jų reikalas, ne mūsų.

Tačiau kodėl dabar vėl padau-gėjo skundų, prašymų ir kodėl mes tiek daug dirbame? Tarkim, aš asmeniškai per aštuoniolika metų Seime nesu parašęs nė vieno skundo. Rašo kolegos, rašo visuomenė, o pagal mūsų komisijos įstatus mes turime reaguoti į visus skundus. Taigi komisijos darbu gausa nepriklauso nuo to, ar jos pirmininkas yra A.Salamakinas, ar ne.

2000 m., kada aš vadovavau komisijai, irgi buvo nemažai skundų. Tuomet mūsų komisijai reikėjo įgyvendinti viešųjų ir privačių interesų sistemą Lietuvoje. Ji buvo labai skandalinga, aš kaip šandien priimtu, kai viena iš žiniasklaidos priemonių išspausdino maždaug penkiasdešimties Seimo narių, kuriems buvo įteiktos deklaracijos apie galimus interesų konfliktus, nuotraukas. Atėjęs į posėdžių salę, aš tada galvoju, kad man tiesiogine prasme tuoj duos į kailį. Ir štai praėjo dešimt metų, kiekvienas Seimo narys gauna deklaracijas ir nebėra jokių skandalo. Kiekvieną procesą reikia įgyvendinti. Lietuvoje tada buvo naujovė ir atrodė, kad to visai nereikia, tačiau dabar tai tapo norma.

Didelė bėda, kad mūsų Seimo nariai nemoka būti viešais žmonėmis. Viešumas yra atsakomybė

Elijas Anatolijus MARKAUSKAS
Varėnos Šv. Arkangelo Mykolo parapijos kunigas

Galbūt ir tų dviejų Seimo narių prasižengimas, kuriuo jie tikrai, mano nuomone, nusipelno apkaltos, po kelerių metų atrodys kaip norma. Gyvenimas eina į priekį - mes tobulėjame, turi tobulėti ir Seimas. Man nesuprantama, kaip galima kurioje nors darbovietėje mesti darbą ir išvažiuoti mėnesiui poilsiauti. Pamėginkite padaryti tą savo darbovietėse, tai nežinau, ar jūs ten liksite dirbti. Man atrodo, kad ne.

L.BIELINIS: Emocijų požūriu mūsų Seimo nariai nedaug kuo skiriasi nuo kitų šalių parlamentarų. Iš tikrųjų emocijos pasireiškia visur ir mes, palyginti su kitais, galbūt su piečiau esančiais parlamentais, netgi esame ramesni - ten ir muštinės, ir taburetėmis per galvas daužosi, visko būna. Mes kol kas to nedarome.

Taip, mums šiandien atrodo įspūdinga, kai vyksta apkaltos procesai, kada kaltina vienas kitą ir tarsi purvas nešamas už durų, bet išties šie apkaltų precedentai, mano nuomone, ir naudingi tiek visuomenei, tiek pačiam Parlamentui. Kalbėjimas, kad anksčiau buvo mažiau darbo Seimo Etikos ir procedūrų komisijai, nieko nesako, išskyrus tai, kad galbūt anksčiau buvo mažesnė preciziška - buvo mažiau patirties ir suvokimo, ką galima daryti, ko negalima ir kaip iš principo turėtų veikti Seimas ir Seimo narys. Šiandien tai, kad yra daug visuomenės priekaištų - ir tos apkaltos, ir A.Salamakino komisijos darbas - mes turime vertinti kaip sveikintiną dalyką. Tai reiškia, kad kuriam precedentų praktika, formuojamas subtilus vienas kito kontrolės ir Seimo skaidrumo mechanizmas. Tas skaidrumas nėra blogybė, priešingai - tai yra viena iš profesionalaus veikimo gali-mybės sąlygų. Kuo skaidresni Seimas ir Seimo nariai, tuo lengviau bus priimti sprendimus. Seimo narys nebus priištis prie tų pilkųjų procesą reikia įgyvendinti. Lietuvoje tada buvo naujovė ir atrodė, kad to visai nereikia, tačiau dabar tai tapo norma.

Taigi, Seimo Etikos ir procedūrų komisijos darbas, mano galva, yra labai reikšmingas Seimui ir laikui bėgant sukurtą precedentų praktika iš tikrųjų išaugins suvokimą ir pojūtį, kaip elgtis tam tokiose situacijose, kurių galbūt dar nebuvo, bet jau pavyzdys arba kokie nors analogai leis priimti pozityvų sprendimą. Aš manyčiau, kad mes nepriekaištaukime Seimo nariams dėl to, kad jie vienas prie kito kabinėjasi, bando kaltinti, bet matykime, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

A.SALAMAKINAS: Ar apkaltos netaps taisykle? Būtų labai blogai, jei Seimas pradėtų persvarstyti rinkėjo valią. Kaip atrodys toks Seimas? Aš esu kategoriškai už tai, kad būtų kuo mažiau apkaltų - rinkėjų valios ketveriame metams išrinkti žmones turi būti paisoma. Ačiū Dievui, mūsų šalies Konstitucija neleidžia pačiam Seimui mėtyti vieni kitų. Yra Konstitucinis Teismas, be kurio verdikto mes neturime teisės balsuoti. Ir štai dėl Lino Karaliaus ir Aleksandro Sacharuko mes tarsi viską nusprendėme, tačiau laukiame Konstitucinio Teismo išvados. Galbūt Konstitucinis Teismas pasakys, kad jie nieko nepažeidė, ir tada jokio balsavimo Seime nebus. O galbūt Konstitucinis Teismas ne tik patvirtins ne tik tai, ką konstatavo apkaltos komisija, bet ir pridės prie tų trijų punktų dar kelis.

Algimantas SALAMAKINAS
Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas

sių dalykų, neišleiskite jų iš stebėjimo rato ir visuomenės, valstybės finansavimo rato, kažkaip visi lyg ir suprato. Bet man atrodo, kad čia yra viena iš tų labai gilių duobių, kuri atsirado mūsų visuomenėje.

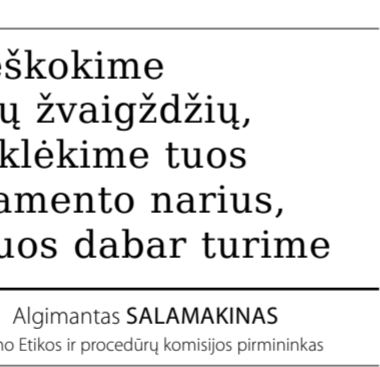
Kas yra Seimas? Seimas atspindi visuomenės kultūros lygį. Seimo nariai, kartais norėdami pasirodyti tokie paprastai, panašūs į visuomenę, turėtų atsiminti vieną dalyką - yra du žodžiai "paprastas" ir "prastas", kurie labai skiriasi. Jeigu žmogus yra paprastas, tai nereiškia, kad jis yra prastas. Tas prastumas ne tik Seime, bet ir daugelyje valstybės institucijų pradeda badyti akis.

Man atrodo, kad Seimo nario mandatas įpareigoja tuos žmones, kurie yra Parlamente, būti šiek tiek pakylėtas. Gal net ne truputį, o gerokai, nes, šiaip ar taip, jie yra tie išrinktieji, į kuriuos mes turime lygiuotis, nes būtent jų priimtasis įstatymais turime vadovautis. O kodėl visuomenė turi nepasitikti Seimu? Dėl netinkamos teisėkūros arba dėl

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

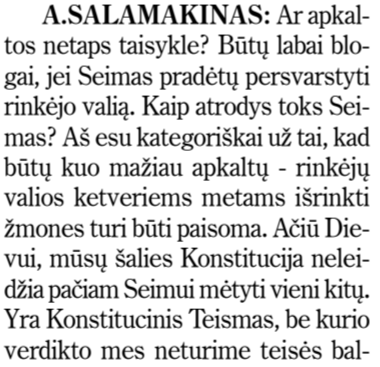
netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

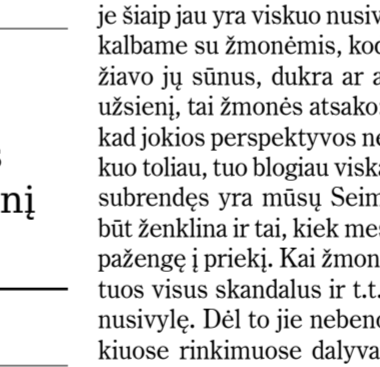
netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

Lauras BIELINIS
Politologas

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Štai dabar matau vienokius ar kitokius straipsnius spaudoje apie aušroje kalbėjome apie vienokius ar kitokius kultūros, švietimo dalykus ir visą laiką sakėme - nepamirškite

netinkamai sureguliuotų vienokių ar kitokių dalykų. Čia nieko naujo nepasakysiu, nes prieš du šimtus metų buvo išsakyta mintis, kad kuo sudėtingesnė visuomenė darysi, kuo visuomeniniai santykiai bus sudėtingesni, o jie dabar pas mus tokie ir yra, tuo įstatymų leidėjai bus sunkiau atspindėti tuos santykius teisės normose. Todėl mes matome - geras įstatymas, blogas įstatymas... Priimti gerą įstatymą nėra taip paprasta. Mūsų valstybė yra jauna ir tai yra suprantama, bet kad išlaikytume prestižą, mes turime truputį kitaip žiūrėti į tuos pačius reiškinius.

Elton nuotr.

TIK VASAROS AKCIJOS METU
Prenumerata 2011 metams 396 Lt
222 Lt
RSPUBLIKA
Tautos sanitarai 1
Plačiau 7p.

kad Seimas yra kitokia institucija, kad tai nėra UAB, kur šeiminnikas, nori - paleidžia ar ne savo darbininkus, kad tai yra jų atstovų veikla ir tą veiklą reikia vertinti ne tik iš vi-
daus, bet ir iš išorės.

A.SALAMAKINAS: Kalbant apie mane, tai žinote, man tikrai reklamos nereikia. Jei galėčiau, padaryčiau, kad tos reklamos būtų mažiau. Dėl Seimo Etikos ir procedūrų komisijos posėdžių mes išbandėme visus variantus. Prieš tris savaites netgi pabandėme organizuoti uždarą posėdį. Kas atstiko? Netgi teko grąsinti žiniasklaidai policija, bet jie pasakė, kad iš salės neišeis.

Ar reikalingas viešumas? Aš šiuo atveju sutikčiau su Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininku Dainiumi Radzevičiumi, kuris pasakė labai vieną gerą dalyką. Kodėl, tarkim, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos posėdžiai yra nevieši, o mūsų vieši? Atsakymas paprastas. Tauta mus išrinko, tai turime būti malonūs, nesislėpti po kilimu ir parodyti, kaip mes ten dirbame. Antras dalykas, kad jeigu mes dešimt ar daugiau metų deklaruojame, kad viena iš pagrindinių auklėjimo priemonių yra viešumas, kodėl dabar pradėdame diskutuoti, kad reikia slėptis, neteikti informacijos žiniasklaidai? Tegul ji mato ir viską perteikia, kaip mato Seimo nario elgesį. Tai yra auklėjimo priemonė. Mes juk neturime kokių nors didelių svertų nubausiti. Ką mes galime padaryti? Galime tik pasakyti, kad asmuo nesilaikė elgesio taisyklių, ir pareikšti įspėjimą.

Kodėl šios kadencijos Seime atsirado tiek daug visokių? Todėl, kad didžiosios partijos nesugebėjo užauginti sau pamainos, žmonių, kurie tikrai būtų pateikti visuome-
nei kaip tikri politikai. Tauta ir pasirinko tuos, kurie pasirodė jai įdomūs, mokoje pajaukauti ir t.t. Mums, politikams, reikia išryškinti ir savo politines pažiūras, tada nebus ir tų kas kadencija vis naujų politikų. Kaip sako anglai, mes ne tokie turtingi, kad kas kadencija keistume savo Parlamento narius. Linkėčiau ir Lietuvai to paties. Neišleiskime naujų žvaigždžių, o auklėkime tuos, kuriuos turime.

E.A.MARKAUSKAS: Natūralus dalykas, kad Seime yra politinė konkurencija ir partijos barasi viena su kita dėl politinių perspektyvų. Mes čia paminėjome ir Ukrainą, kur parlamentariai netgi mėsėti. Bet, žiūrėkite, jie mušėsi dėl tam tikrų idealų. O šiuo atveju dėl to, kas vyksta pas mus Seime, nekalbama apie jokiais programomis. Čia kalbama paprasčiausiai apie tai, ko iš tikrųjų absoliučiai neturėtų būti. Didelė bėda, kad mūsų Seimo nariai nemoka būti viešais žmonėmis, nes būti viešu žmogumi labai sunku. Šiuo atveju naujiems, jauniems politikams reikėtų suvokti, kad viešumas yra be galo didelė atsakomybė ir saldi ar ne, maloni ar ne, bet našta.

L.BIELINIS: Visuose civilizacijos istorijoje yra prieštaravimas tarp to, kaip norima gražiai ir ramiai išspręsti problemą, ir tarp to, kaip norima pamatyti, kaip ji sprendžiama iš šalies. Konfliktas tarp viešumo ir privatumo šioje Seimo Etikos ir procedūrų komisijoje ypač ryškiai matomas. Iš tikrųjų neginčydamas pridėsiu ir tai, kad viešumo, skaidrumo aspektas neišvengiamas, nes visuomenė neišvengiamai pri-
valo matyti tuos, kuriuos ji išrinko, tam, kad jiems atstovautų.

Situacija labai sudėtinga. Seimo Etikos ir procedūrų komisija iš tikrųjų turi spręsti labai konkrečius klausimus ir turi spręsti juos ne-
trukdoma. Viešumas tam trukdo arba kartais nuveda į šalį ir neleidžia apskritai priėti galutinio atsakymo. Ta problema uždiskutuojama viešumoje. Bet neišvengiamai turi daryti irgi būtų klaida, nes disku-
tuoti viešumoje, skaidriai žvelgti į tai, kas vyksta Seimo viduje, reikia drausti visuomenei augti kartu su Seimu, drausti visuomenei
igyti patirtį, suvokti tuos niuansus, kurie galbūt ūkyje arba normaliam gyvenime visiškai ramiai, kaip tradicija arba kaip įgūdis, yra priima-
mi, natūraliai ir nepastebimi. O Seime tokie dalykai yra labai niuan-
suoti ir juos matyti ir suvokti reikia politinė kultūra, dalykiškumas, profesio-
nalumas. Mes juk suprantame, kaip reikia elgtis. Tai yra norma? Tai yra elgesio taisyklė. Teisės norma - tai valstybės sankcionuota norma. Viena iš teisės normų yra teisinis paprotys, bet paprastas paprotys, tapęs teisiniu papročiu, nenustojia būti papročiu. Viskas yra mūmysc: jei mes turime

Nesutinkate? Diskutuokime!
www.respublika.lt

Parengė Ramunė HAZIR

Kaip sakė Hėgelis, teisė lemia ne tik socialinio, bet ir kultūrinio visuomenės išsivystymo lygis

Leonas Virginijus PAPIRTIS
Lietuvos advokatūros advokatų tarybos vadovas

Onkologinės chemoterapijos tėvas - P.Breivis

Nors jau praėjo dešimt metų, kai su šiuo pasauliu atsiveikino ir anapus iškelio panevėžietis onkologas Paulius Breivis, jo padaryti darbai ir atradimai klinikinės onkologinės chemoterapijos srityje liks amžini.

Joana Viga ČIPLYTĖ
Istorikė

“Respublikos” nacionalinių vertybių sąrašė įrašyta onkologinės chemoterapijos pradininko Lietuvoje pavardė - ne tik garbė, bet ir priminimas, kad būtent šis žmogus išgelbėjo tūkstančius sunkios ligos užkluptų žmonių.

Linko į humanitarinius mokslus

Būsimasis medikas P.Breivis gimė 1927 m. birželio 28 d. Panevėžyje, Senamiestyje, ūkininkų šeimoje. Tikintys tėvai savo vaikus auklėjo geru pavyzdžiu - visi uoliai lankė Šv.Petro ir Povilo bažnyčia, vaikus skatino dalyvauti kunigo A.Gobio įsteigtame “Angelaičių” būrelyje.

Paulius buvo didelis aktyvistas - giedodavo bažnyčios chore ir pataravo per mišias. Gydytojo sesuo Palmira Skripkauskienė mena, kad brolis ne tik užsiimdavo aktyvia visuomenine veikla, bet ir dažnai skambindavo pianinu, dainuodavo. Jai buvo smagu stebėti, kaip jis greitai surasdavo kažkur girdėtą dainos melodiją, nutaisydavo gražų balsą, pakeisdavo veido išraišką ir kurdavo tik jam pačiam žinomo atlikėjo įvaizdį.

Pradėjęs mokytis Panevėžio berniukų gimnazijoje, Paulius visai neatrodė “realistas”, veikiau buvo linkęs į humanitarinius mokslus, pasižymėjo kaip gabus literatas, kūrė poeziją, buvo išrinktas literatų būrelio pirmininku. Tačiau vaikas pasirinko mediciną.

Gabus studentas ir vadovas

Žinomo gydytojo žmona Rūta Breivienė mena, kad studijuodamas Vilniaus universiteto Medicinos fa-

kultete III kurso studentas Paulius pelnė profesorės Aldonos Bistrickaitės dėmesį ir pagarbą. Profesorė itin vertino gabaus studento darbą ir netgi patikėdavo jam skrosti lavonus bei surašyti mirties protokolus.

1953-iaisiais, baigęs medicinos studijas Vilniaus universitete, Paulius pasuko tęsti mokslų į Maskvą ir baigė onkologijos aspirantūrą SSRS medicinos mokslų akademijos Eksperimentinės ir klinikinės onkologijos institute. Po kelerių metų vyras sėkmingai apgynė biomedicinos mokslų kandidato disertaciją ir įgijo onkologo-chemoterapeuto specialybę.

Pradėjęs mediko karjerą kaip vyresnysis mokslinis bendradarbis, Paulius tapo puikiu specialistu, mokslininku, pedagogu, onkologinės tarnybos organizatoriumi. Medicinos istorijoje teigiama, kad daktaro puoselėta darbo kryptis - piktybinių navikų chemoterapija - sparčiai vystantis onkologijos mokslui užima nepaprastai svarbią vietą sudėtiname vėžio gydyme.

Gydytojas ne tik metodiškai vadovavo moksliniams bendradarbiams ir gydytojams praktikams, dirbantiems mokslo darbus navikų chemoterapijos srityje, bet ir Lietuvos onkologijos įstaigų chemoterapeutams, dirbantiems mokslo tiriamajam darbą. Nieko keista - juk jis buvo būtent tas specialistas, kuris matė, kaip buvo aprobeuojami pirmieji antinavikiniai preparatai - embichinas, dopanas ir sarkolizinas.

Daugybė įvertinimų ir apdovanojimų

Pauliaus kolegos iki šiol žavisi jo įspūdinga moksline veikla. Per ilgus darbo metus jis pateikė 26 racionaliojo įvaizdį.

Pradėjęs mediko karjerą kaip vyresnysis mokslinis bendradarbis, Paulius tapo puikiu specialistu

lizacinius pasiūlymus ir gavo jų praktinę vertę patvirtinančius dokumentus, 3 išradimų autorines teises, paskelbė beveik 300 mokslinių straipsnių, buvo specializuotų mokslinių žurnalų red. kolegijos narys.

1989-aisiais gydytojas su grupe kolegų buvo apdovanotas SSRS sveikatos apsaugos ministerijos premija už gerą navikų chemoterapijos organizavimą, jos tolesnę plėtrą Lietuvoje ir rezultatyvius antinavikinį preparatų paieškas. Už originalaus antinavikinio preparato lofenalio sukūrimą, ištyrimą ir įdiegimą į medicinos praktiką žymusis onkologas pelnė SSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos bronzos medali. Jis buvo Europos navikų chemoterapijos sąjungos narys, skaitė pranešimus tarptautinėse konferencijose, simpoziumuose Šveicarijoje, Izraelyje, Švedijoje, Prancizijoje, Portugalijoje ir kitose užsienio šalyse.

Gydytojas P.Breivis įėjo ir į edukacinę onkologijos istoriją - jis kartu su bendraautoriais parengė pirmąjį lietuvišką onkologijos vadovėlį, monografiją “Piktybinių navikų gydymas”, knygas “Paliatyvus onkologinių ligonių gydymas”, “Onkologija”, “Pagrindinių navikų pagrindinių lokalizacijų diagnostikos ir gydymo schemas” ir kt.

Keturiasdešimt devejų metų darbas Lietuvos onkologijos institute ir Lietuvos onkologijos klinikoje subrandino mediką kaip aukštos kvalifikacijos specialistą, mokslininką. 1995-aisiais P.Breiviui už pedagoginę veiklą buvo suteiktas docento vardas, o už ilgametį praktinį, pedagoginį ir visuomeninį darbą - Lietuvos Respublikos nusipelnusio gydytojo vardas.

Gydytojo sesuo P.Skripkauskienė, pirmoji lietuviė arfininkė, sako, kad brolis visą laiką degė dideliu noru mokytis, tobulėti, planuodavo savo darbus ir veiklą kiekvienai dienai, savaitei. Iš tėvelių paveldėjęs sąžiningumą, darbštumą ir meilę žmonėms, jis labai mylėjo savo ligonius ir be galo gerbė kolegas. Iki pat skutinio atodūso Paulius nepamiršo savo gimtojo Panevėžio - net ir būdamas labai užsiėmęs susitikdavo su klasės draugais, lankė sesers šeimą ir vietą, kurioje atgulė, - tėvų ir senelių kapus.

► **TOBULĖJIMAS.** Gydytojas Paulius Breivis nuolat domėjosi savo profesijos naujovėmis ir lankėsi svetur (1998 m., Florida, JAV)

► **KOMANDA.** Puikusis Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto vyrų oktetas (1949-1952 m., Vilnius)

► **ŠEIMA.** Breivių šeima vaikus auklėjo ne tik žodžiais, bet ir savo pavyzdžiu (1947 m., Panevėžys)

ŽALGIRIS

Nr. 64

Kodėl vaikiškos knygos tiesiog studijamos iš universitetų ir šalies bibliotekų lentynų? Kodėl jų leidybai nesirinama jokios paramos? Kodėl vaikų literatūra apaugo grafomanija? Apie šias ir kitas vaikų bei vaikiškų knygų problemas “Žalgiris” kalbėjosi su IBBY Lietuvos skyriaus pirmininku Kęstučiu URBA.

- Prieš keletą mėnesių nuaidėjo geriausių praėjusių metų vaikiškų knygų autorių apdovanojimai. Rengdamasis šiam įvykiui Jūsų vadovaujamas IBBY Lietuvos skyrius skaičiavo ir apibendrinio knygų “derlių”. Kokių šioje srityje pastebite tendencijų?

- Kažkodėl šiuo metu labai keblu kalbėti apie tendencijas. Paprasčiau pasakyti, kas vyksta: visiškai senka profesionalios vaikų poezijos šaltinis; atrodo, išsisemia ar tiesiog atsibosta prieš gerą dešimtmetį mūsų vaikų literatūrą atgaivinusį nosenso stiliistiką. Gal mano pastebėjimas, aptariant geriausių derlių, kad daug stipresnė buvo vadinamoji realistiinė proza, ir reikiška naują tendenciją? Gal pradėsime su vaikais, o ypač paaugliais kalbėtis ne pasakos forma, o tiesiai, atvirai ir apie esmingus dalykus? Stiprų impulsą - tiek turiniui, tiek raiškai - mūsų vaikų literatūrai davė Gendručio Morkūno knygos. Beje, labai įvairios. Neapsakomai gaila, kad jo kūryba nutrūko.

- Apleiujant į Jūsų pasaky-

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio “Respublika” priedas

Prieš keletą mėnesių minint Tarptautinę vaikų knygos dieną susirūpinimą vaikiškoms knygoms išreiškęs Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos (IBBY) Lietuvos skyriaus pirmininkas Kęstutis Urba apie tokį pat rūpestį kalba ir šiandien, švenčiant Tarptautinę vaikų gynimo dieną: ko mes tikimės iš mažųjų, jei juos auginanti “mama” - vaikų literatūra - pati pirmoji pajuto krizę?

Kodėl suaugusieji vaikams dalija džiaugsmą ne už dyką?

ta kalbą, kad prie vaikų literatūros skurdinimo prisidėda “ne tik blogoji teta krizė, bet ir kai kurie dėdės, liepiantys skaityti senas knygas ir nesukti galvos dėl naujų knygų”, kyla klausimas: ar mūsų vaikai apskritai dar turi ką skaityti?

- Toje kalboje turbūt minėjau, kad vaikų knygos turi vieną ypatybę - jos daug greičiau susidėvi nei suaugusiųjų. Bibliotekininkai paliudys, kad mažieji pirmiausia puola prie naujos knygos, net nesvarbu kokios. Pagaliau ir pačiai literatūrai nuolat reikia atsinaujinti, proceso stabdyti negalima. Dažnai pamanau, kad tų knygų tebūnie ir mažiau, bet kuo geresnių. Perna tokia tendencija lyg ir blykstelėjo, vadinamojo balasto tarsi ir sumažėjo, bendras pavadinimų skaičius irgi mažesnis, bet nedaug. Mat ejo užpurnai valsiškosios tėvų literatūros. Siemetau, kaip lėtai Vaikų literatūros centre pildosi 2010-ųjų knygoms skirta lentyna - atrodo, tikrąsias krizės pasekmes dar tik pamatysime. Bet čia apie leidybą. Daug dramatiškiau, kad naujų knygų nebegali įsigyti bibliotekos. Keletas specialiai pakalbinų bibliotekininkų situaciją pavadino tragiška. Knygoms įsigyti finansavimas esą sumažėjo keturis kartus, ir pirmiausia kenčia grožinė literatūra. O nusipirkti knyga namų bibliotekai irgi mažai kas beišgali. Tai štai koks atsakymas į klausimą,

ar turi ką skaityti - turi, bet neturi. Išskleisau sau jūsų klausimo potemę: ar turi vaikai skaityti geros literatūros? Nerimą kelia tai, kad lyg ir gausėja menkavertės, ar geriausių atveju, vidutinės literatūros leidyba, skirta masiniam skoniui. Tokių literatūrą perka. Tačiau aukštąją, brandžiąją literatūrą turėtų palaikyti bibliotekos. Žodžiu, problema atsigręžia. Jei kalbame apie leidybą, mane seniai stebina dar vienas dalykas. Pasulyje kasmet už kūrybą vaikams ir paaugliams įteikiama įvairių aukščiausio lygio premijų. Štai ir šių birželio pirmąją Švedijos karalienė įteiks Astridos Lindgren Atminimo premiją, kurios vertė 490 tūkst. eurų. Kas jau kas, o švedai išmano, kam skirti tokius pinigus. Tą premiją gauna jau aštuntas kūrėjas, tačiau nė vienas iš jų mūsų leidybų nesudomino. Ir tai tik vienos premijos pavyzdys. Turbūt yra taip: idealistiškai nusiteikusioms leidykloms tai per brangu, o komercinės pirmiausia vadovaujasi pardavimų katalogais, o ne premijų prestižiu.

- Kaip Jums atrodo, ką dažniau šiuolaikiniai vaikai renka si - knygą ar kompiuterį? Kodėl? Koks apskritai yra šiuolaikinis vaikas?

- Na, mano vyriausiasis dvejų metų anūkas yra Violetos Palčinskaitės eilėraščių fanatikas! Bet jaunesnysis, šių metų kovinukas, literatūrai visiškai abejingas... Vair

kas vaikui nelygu, kaip sakoma. O jei kalbame rimtai, šiuo metu nežinau, koks tas šiuolaikinis vaikas, neturiu tokio ponašio. Nors žinau, kad dauguma renkasi kompiuterį. Bet tai juk bendražmogiškas dėsni: daugelis mūsų renkasi, kas lengviau. Maigyti kompiuterį ar televizijos pultelį lengviau negu skaityti - tam būtina vidinė, valios pastanga. Bet juk tam esame mes, suaugusieji. Beje, yra ir skaitančių vaikų - dar ir kaip skaitančių!

- O kas tie suaugusieji? Ar Jūsų veiklai pakanka bendraminčių?

- Tarp IBBY Lietuvos skyriaus daugiausia bibliotekininkų, mokytojų mažiau, bet užtat be galo išmintingų ir su ugnele. Tų profesijų atstovai ir yra mūsų pagrindiniai partneriai - nesvarbu, ar jie IBBY nariai, ar ne. Bėda ta, kad į tas sferas pateina vis mažiau jaunų žmonių. O ateinantieji menkai susipažinę su džiaugsmo šalimi. Matau vis didėjančią problemą - vaikų literatūros statusas aukštesiose mokyklose vis prastėja. Štai pagrindinėje pedagogų kalvėje būsimų darželių auklėtojų programoje net nėra vaikų literatūros kurso, tik pačios dėstytojos iniciatyva tam skiriamas aštuonioms paskaitos kito kurso sąskaita. Būsimieji mokytojai liuanistai išklauso patį kukliausį vieno semestro kursą - ir užsienio, ir lietuvių vaikų literatūros, nors dauguma jų bent jau

teoriškai dirbs su paaugliais. Mano galva, vaikų ir paauglių literatūra turėtų būti mokytojo liuanisto pedagoginio cenzo dalis. Bet pabandyk tu kam nors tai įrodyti. Visą gyvenimą dėsciau būsimiems bibliotekininkams - iš to, kas buvo, teliko keturis kartus sutrumpintas pasirenkamasis kursas. Tai kam tada investuoti pinigus į Skaitymo skatinimo programas ir panašius dalykus, jeigu nebus kam kloti vaikų skaitymo pamatų. Kas mano, kad vaikų literatūra - tai labai paprasta ir savaime suprantama, smarkiai klusta.

- Dėl ko labiausiai kenčia mūsų šalies vaikų literatūra ir apskritai kultūra - dėl ribotų finansinių galimybių ar dėl atsainaus kultūros politiką vykdančių funkcionierių požiūrio?

- Siemete mane taip pribloškė vienas dalykas, kad negaliu atsikelti. Išsakiu tą nuostabą ir Kultūros ministerijoje. Iš Leidybos paramos programos buvo išmesta vaikų literatūra! Daugiau kaip prieš dešimtmetį (tada leidybos reikalus tvarkė daugeliui gerai žinoma Rasa Balčikonytė) į ekspertų komisiją buvo kooptuota žmonių, besigilinančių į šią sritį, tie žmonės rotacijos principu keitėsi, o dabar nebėliko nė vieno. Negi krizė pirmiausia ištiko vaikų knygas? Dar didesnis paradoksas, kad tuo pačiu metu rengiamasi Bolonijos knygų muzejų, kurioje Lietuva bus garbės viešnia. Guodžiama, kad prioritetą vaikų literatūrai skirs Kultūros rėmimo fondas. Bet ten toks didelis katilas, kas ten tą vaikų literatūrą išgrabsys? Nors, žinoma, linkėčiau, kad išgrabytų. Be to, gerai vaikiškai knygai parengti, tai yra sukurti meniškias iliustracijas, ant profesionalių dailininkų, reikia bent metų. O juk jau tuoj nė pusmečio nebėlikis. Leidėjai taip ir kabo ore.

- Kurios vaikiškos knygos turinys geriausiai atspindi dabartinę mūsų šalies ir mūsų žmonių situaciją?

- Be galo originalus klausimas, tokio dar negirdėjau! Ir prasmingas. Dabar skaitydamas apie jį nuolat galvosiu ir galbūt tokią knygą aptiksiu... O kol kas paminėsiu dvi į galvą atėjusias, bent iš dalies tinkančias atsakymui. Tebus tai Gendručio Morkūno “Grįžimo istorija”. Konceptuali knyga, vaizduojanti vaiką, stebintį suaugusiųjų gyvenimą, pasikylusį tarp vertybių, gniuždomą šiuolaikinių problemų, - pavyzdžiui, patyčių. Kita knyga, pastaruoju metu padariusi stiprų įspūdį, - ne apie mūsų šalį, bet tarsi apibendrinanti šiuolaikinės vaikystės situaciją. Tai islando Andrio Snėro Magnasono “Mėlynos planetos istorija”. Į pasakų vien vaikų apgyvendintą planetą atskrenda Linksmuolis Džiaugsminguoelis, kuris tyrą, natūralų vaikų pasaulį, patelkęs šiuolaikinės reklamos retoriką, pavertė išsisine pramoga, šou, džiaugsmo šalimi. Vaikai tampa neįjautrūs, netgi žiaurūs, nemąstantys. Jie pamažu netenka vaikystės, nes tas suaugėlis džiaugsmą dalija ne už dyką. Tai knyga, kaip mes gudriai kartais manipuliuojame vaikus. Beje, ši idėja šmėkstelė ir keliose lietuvių autorių knygose.

Iš brandžios šiuolaikinės vaikų literatūros turime labai daug ko pasimokyti!

Kalbino Ramunė HAZIR